

IZ INSTITUTA - FROM THE INSTITUTE

KRATAK PREGLED RADA INSTITUTA ZA ISTORIJU U SARAJEVU U 1986. GODINI

U radu na realizaciji godišnjeg programa rada Instituta za istoriju za 1986. godinu učestvovala su 32 naučna, administrativna i pomoćna radnika Instituta i više spoljnih saradnika.

Programom rada u 1986. godini obuhvaćena je monografska obrada 16 tema raznovrsne problematike, počevši od srednjovjekovne do najnovije istorije. Više stalnih i spoljnih saradnika radilo je na timskoj obradi sljedećih projekata: Istorija Saveza komunista Bosne i Hercegovine, Istorija revolucionarnog omladinskog pokreta u Bosni i Hercegovini, Zatvori i logori u Bosni i Hercegovini 1941—1945. godine.

U 1986. godini tri saradnika Instituta odbranili su na Filozofskom fakultetu u Beogradu doktorske disertacije. Iako je i u prošloj godini radio u veoma nepovoljnim materijalnim, posebno smještajnim uslovima, Institut za istoriju uspješno je realizovao većinu programom predviđenih zadataka.

Pregled potpuno završenih programa

a) Izdavačka djelatnost

1. U 1986. godini, u izdanju »Veselina Masleše«, a u okviru Biblioteke »Kulturno nasljeđe«, objavljena je monografija pod naslovom »Uloga 'Gajreta' u društvenom životu Muslimana u Bosni i Hercegovini (1903—1941)«, autora dr Ibrahima Kemure, stalnog saradnika Instituta za istoriju u Sarajevu;

2. U izdanju »Univerzala« iz Tuzle objavljena je monografija pod naslovom »Socijalno-ekonomske promjene u bosanskom društvu u 14. i 15. vijeku sa posebnim osvrtom na nastanak novog plemstva«, autora dr Pave Živkovića, stalnog saradnika Instituta za istoriju u Sarajevu;

3. Redakcija časopisa »Prilozi« Instituta za istoriju pripremila je i predala u štampu br. 22.

b) Završeni projekti:

1. »Srpska pravoslavna crkva u Bosni i Hercegovini do obnove Pečke patrijaršije (1557. godine)«, autor dr Boris Nilević, stalni saradnik Instituta za istoriju u Sarajevu.

2. »Sarajevo u 16. vijeku«, autor dr Behija Zlatar, stalni saradnik Instituta za istoriju u Sarajevu.

3. »Bosanski ejalet u ratu 1714—1718. godine«, autor dr Enes Pelidija, stalni saradnik Instituta za istoriju u Sarajevu.

Sve tri navedene teme odbranjene su u 1986. godini kao doktorske disertacije na Filozofskom fakultetu u Beogradu.

4. »Bosna i Hercegovina u ruskim izvorima (1856—1878)«, autor dr Ibrahim Tepić, spoljni saradnik Instituta za istoriju u Sarajevu. Ovu temu je sufinansirao SIZ nauke BiH, a u toku 1986. godine odbranjena je kao doktorska disertacija na Filozofskom fakultetu u Sarajevu.

5. Izvedbeni projekt Društvenog cilja istraživanja iz oblasti istoriografije — DC XIII/2.

Na osnovu ugovora između Instituta za istoriju u Sarajevu i SIZ-a nauke BiH, od avgusta 1985. godine, u toku 1986. godine u organizaciji Instituta završen je ovaj srednjoročni program istoriografije u Bosni i Hercegovini. Na ovom poslu su angažovani stalni saradnici Instituta za istoriju (dr Nusret Šehić — odgovorni istraživač — koordinator, dr Ibrahim Karabegović, direktor Instituta, dr Drago Borovčanin, dr Rasim Hurem, dr Nedim Šarac i Ruža Konatar, šef računovodstva i više spoljnih saradnika (dr Milorad Ekmečić, dr Rade Petrović, dr Milan Vasić, dr Desanka Kovačević — Kojić, dr Marko Šunjić, dr Avdo Sućeska, dr Galib Šljivo i dr Đorđe Mikić). Nakon ocjene eksperata, naučne rasprave koja je organizovana u ANUBiH, izrade aneksa i drugih potrebnih priloga, DC XIII/2 je usvojen na skupštini SIZ-a oktobra 1986. godine.

c) Projekti u procesu realizacije:

1. »Stranci u Bosni u srednjem vijeku«, autor mr Vojka Besarović — Džinić, stalni saradnik Instituta;

2. »Srpska pravoslavna crkva u Bosni i Hercegovini od obnove Pečke patrijaršije (1557) do početka XVII stoljeća«, autor dr Boris Nilević, stalni saradnik Instituta;

3. »Sarajevo u XVII stoljeću«, autor dr Behija Zlatar, stalna saradnica Instituta;

4. »Bosanski ejalet od Požarevačkog do Beogradskog mira (1718—1739)«, autor dr Enes Pelidija, stalni saradnik Instituta;

5. »Ustanci u Hercegovini 1852—1862. godine«, autor mr Dušan Berić, stalni saradnik Instituta;

6. »Nastanak bosanskohercegovačkog ustava 1910. godine i problemi državnopravnog položaja Bosne i Hercegovine u ustavnom periodu«, autor dr Dževad Juzbašić, stalni saradnik Instituta;

7. »Omladinski pokret u jugoslovenskim zemljama do 1914. godine«, autor dr Luka Djaković, stalni saradnik Instituta. Dr Luka Djaković je umro u proljeće 1986. godine, pa je rad na ovom projektu prekinut;

8. »Muslimansko kulturno društvo 'Narodna uzdanica' (1923—1941)«, autor dr Ibrahim Kremura, stalni saradnik Instituta;

9. »Kulturnoistorijski značaj časopisa 'Pregled' (1927—1941)«, autor mr Tihomir Klarić, stalni saradnik Instituta;

10. »Djelatnost hrvatskih građanskih snaga u Bosni i Hercegovini od 1929. do 1941. godine«, autor dr Tomislav Išek, stalni saradnik Instituta;

11. »Hronologija radničkog pokreta u Bosni i Hercegovini 1878—1941. godine«, autor dr Uroš Nedimović i Vlado Stanišić, stalni radnici Instituta;

12. »Industrijski potencijali Bosne i Hercegovine i privredni interesi okupatora od 1941. do 1945. godine«, autor Seka Brkljača, stalni saradnik Instituta;

13. »Okupacioni sistemi u Bosni i Hercegovini 1941—1945. godine«, autor mr Rafael Brčić, stalni saradnik Instituta;

14. »Organizacioni i idejni razvoj KPJ — KPBiH (SKBiH) u Bosni i Hercegovini 1945—1953. godine«, autor mr Vera Kac;

15. »Istorijski razvoj SSRN Bosne i Hercegovine 1945—1963. godine«, autor dr Budimir Miličić, stalni saradnik Instituta;

16. »Kulturna djelatnost u Bosni i Hercegovini 1945—1950. godine«, autor Senija Milišić;

17. »Istorija Saveza komunista Bosne i Hercegovine«, autori dr Iljas Hadžibegović, dr Ibrahim Karabegović, dr Nedim Šarac, Tonči Grbelja, dr Ahmed Hadžirović, dr Zdravko Antičić, dr Drago Borovčanin, Stanko Perazić, dr Kasim Trnka. Rad na ovom projektu koordiniralo je Uredništvo u sastavu: dr Nedim Šarac, odgovorni urednik, dr Budimir Miličić, naučni sekretar, dr Ibrahim Karabegović, dr Aleksandar Kalmar, dr Stojan Tomić, dr Ahmed Hažirović, dr Iljas Hadžibegović i mr Dubravka Škarica;

18. »Istorija revolucionarnog omladinskog pokreta u Bosni i Hercegovini«. U toku 1986. godine nisu bili obezbijeđeni autori po-

jedinih cjelina projekta. Rad na ovom projektu koordinirao je Redakcioni odbor od 17 članova. Glavni i odgovorni urednik Redakcionog odbora je mr Dubravka Škarica, a sekretar Željka Vrdoljak.

19. »Zatvori i logori u Bosni i Hercegovini 1941—1945. godine« — dionica R/P projekta za Bosnu i Hercegovinu. Odgovorni istraživač je dr Rasim Hurem, a istraživači su mr Smajo Čekić, Dragan Davidović, Senija Milišić i Božidar Čučković.

d) Naučni i stručni radovi (članci, prilozi, osvrti, prikazi)

Stalni saradnici Instituta za istoriju dr Boris Nilević, dr Behija Zlatar, dr Dževad Juzbašić, dr Uroš Nedimović, dr Nusret Šehić, dr Ibrahim Kemura, dr Nedim Šarac, dr Drago Borovčanin, dr Rasim Hurem, dr Ibrahim Karabegović i mr Vera Kac objavili su u raznim publikacijama u zemlji i inostranstvu ukupno 23 članka, priloga, osvrti i prikaza.

e) Učešće saradnika Instituta na naučnim skupovima, savjetovanjima i međunarodnim komisijama istoričara

1. »Zasjedanje (XX) Jugoslovensko-čehoslovačke komisije za istoriju«, Sarajevo, 6—8. oktobar 1986. godine.

— mr Vojka Besarović — Džinić učestvovala s prilogom pod naslovom »Jedan Čeh u Bosni u srednjem vijeku«;

— dr Boris Nilević, učestvovao s referatom pod naslovom »Iz historije srpske pravoslavne crkve u Bosni u srednjem vijeku«;

2. »Problemi istorije Bosne i Hercegovine 1850—1875. godine« — naučni skup, Sarajevo, maja 1986. godine.

— dr Dževad Juzbašić učestvovao sa prilogom u diskusiji.

3. »Veleizdajnički proces u Banjaluci 1915—1916. godine« — međunarodni naučni skup, Banjaluka 25—26. 9. 1986. godine.

— dr Dževad Juzbašić, učestvovao u diskusiji sa prilogom pod naslovom »Ideja narodnog jedinstva u građanskoj politici u Bosni i Hercegovini pred prvi svjetski rat«;

4. »Revolucionarno djelo Đure Pucara« — Naučni skup, Sarajevo, marta 1986. godine.

— dr Uroš Nedimović, učestvovao sa referatom pod naslovom »Đuro Pucar u izgradnji NOF-a (juli 1944 — juli 1945. godine«;

5. »Razvoj bihačke partijske organizacije i njeno djelovanje na razvitak radničkog pokreta u Bihaću i okolini 1919—1945. godine« — naučni skup, Bihać, oktobra 1986. godine.

— dr Uroš Nedimović, učestvovao sa referatom pod naslovom »NOF u bihačko-cazinskoj regiji 1944—1945. godine«;

6. »Belvederski događaji 1936. godine« — naučni skup, Titograd, oktobra 1986. godine.

— dr Uroš Nedimović, učestvovao sa prilogom pod naslovom »Međupovezanost Fronta narodne slobode u BiH i C. Gori 1935—1936. godine;

7. »Kosta Novaković u radničkom pokretu Srbije i Jugoslavije« — naučni skup, Čačak, septembra 1986. godine.

— dr Uroš Nedimović učestvovao kao koautor s Petrom Dođikom s prilogom pod naslovom »Kosta Novaković i Simo Miljuš o klasnoj borbi i federaciji«;

8. »Internacionalna konferencija istoričara radničkog pokreta (ITH)«. Linc (Austrija), septembar 1986. godine.

U radu ove konferencije učestvovao dr Ibrahim Karabegović, direktor Instituta za istoriju u Sarajevu;

9. »Zatvori i logori u Boki Kotorskoj i Bokelji u zatvorima i logorima van Boke« — Naučni skup, Herceg—Novi, decembar 1986. godine.

— U radu naučnog skupa učestvovao dr Rasim Hurem;

10. »Jasenovac 1986. godine« — Okrugli sto, Jasenovac, novembra 1986. godine.

— U radu okruglog stola učestvovao dr Rasim Hurem;

11. »Tuzla četrdeset dana u slobodi 1943. godine« — naučno savjetovanje, Tuzla, februara 1986. godine.

— U radu ovog savjetovanja, priložima u diskusiji, učestvovali mr Rafael Brčić, mr Tihomir Klarić, dr Ibrahim Karabegović i dr Drago Borovčanin;

12. »Komunistički pokret u Dalmaciji 1918—1950. godine«, — naučni skup, Split, oktobra 1986. godine.

— mr Rafael Brčić, učestvovao s referatom pod naslovom »Veze i saradnja KPJ za BiH sa organizacijama KPJ — KPH u Dalmaciji 1930—1945. godine«.

f) Dokumentacija

U Odjeljenju za dokumentaciju radili su Željka Vrdoljak (bibliotekar) i Vlado Stanišić (dokumentarist). Željka Vrdoljak je, uz redovne poslove, vršila ulogu sekretara Redakcionog odbora projekta »Revolucionarni omladinski pokret u Bosni i Hercegovini«.

g) Organi upravljanja i rukovođenja, Naučno vijeće i Redakcija »Priloga«

Organ upravljanja u Institutu je Savjet, koji se sastoji od 7 članova iz sastava radnika Instituta i 4 člana delegirana od predstavnika društvene zajednice. U toku 1986. godine održano je više sjednica Savjeta, od kojih nekoliko u širem sastavu. Na ovim sjednicama Sav-

jet je raspravljao o bitnim pitanjima iz okvira djelatnosti Instituta i donio niz samoupravnih akata i zaključaka.

Sastav Savjeta:

1. mr Tihomir Klarić, predsjednik
2. Željka Vrdoljak, p. predsjednik
3. dr Boris Nilević
4. dr Behija Zlatar
5. Branka Prodanović
6. dr Dževad Juzbašić
7. mr Vera Kac
8. dr Milan Vasić
9. Anđelka Babić
10. Danko Čulina
11. dr Enver Redžić

Naučno vijeće Instituta ima 13 članova, od kojih 8 iz sastava radnika Instituta i 5 iz reda naučnih radnika izvan Instituta. U toku 1986. godine Naučno vijeće je održalo više sjednica na kojima su razmatrana pitanja iz okvira naučne i izdavačke politike Instituta. Sastav Naučnog vijeća:

1. dr Nusret Šehić, predsjednik,
2. dr Drago Borovčanin
3. dr Ibrahim Karabegović
4. mr Vojka Besarović — Džinić
5. dr Rasim Hurem
6. dr Luka Djaković
7. mr Behija Zlatar
8. mr Tihomir Klarić
9. dr Rade Petrović
10. dr Ilijas Hadžibegović
11. dr Adem Handžić
12. mr Dubravka Škarica
13. Milan Šipka

Sastav Redakcije »Priloga«

1. dr Ibrahim Karabegović, glavni i odgovorni urednik
2. dr Nedim Šarac

3. dr Tomislav Išek
4. dr Avdo Sućeska
5. dr Marko Šunjić
6. mr Tihomir Klarić, sekretar Redakcije

KRATAK PREGLED RADA INSTITUTA ZA ISTORIJU U SARAJEVU U 1987. GODINI

U 1987. godini stalni saradnici Instituta za istoriju u najvećoj mjeri bili su angažovani na realizaciji srednjoročnog programa rada koji je sadržan u okviru Društvenog cilja istraživanja iz oblasti historiografije (DC XIII/2). Istovremeno, Institut je vršio ulogu glavnog koordinatora DC XIII/2 (ukupno 69 projekata sa 84 istraživača), u čijoj su realizaciji, kao nosioci istraživanja, učestvovali Filozofski fakultet, Ekonomski fakultet i Orijentalni institut iz Sarajeva, Institut za istoriju iz Banje Luke i 19 naučnih radnika iz Sarajeva, Beograda, Ljubljane, Mostara, Zenice, Zadra i Foče, s kojim je Institut stupio u direktne ugovorne obaveze. Iz okvira DC XIII/2 saradnici Instituta radili su na ukupno 22 projekta. Izvan okvira DC XIII/2, više saradnika Instituta radilo je na projektima »Istorija Saveza komunista Bosne i Hercegovine« i »Zatvori i logori u Bosni i Hercegovini 1941—1945. godine«. Institut za istoriju koordinirao je i rad saradnika iz Bosne i Hercegovine koji su angažovani u radu na projektu »Istorija naroda i narodnosti Jugoslavije«. Na svim navedenim poslovima u 1987. godini radila su 33 naučna, stručna, administrativna i pomoćna radnika Instituta, među kojima je 14 doktora nauka i 8 magistara. U 1987. godini, jedna saradnica Instituta je magistrirala, a više saradnika je izabrano u viša naučna zvanja. »Prilozi« br. 22 za 1986. godinu izašli su iz štampe u 1987. godini.

Od 1. oktobra 1987. godine za novog direktora Instituta postavljen je prof. dr Ilija Hadžibegović.

A) Projekti iz okvira DC XIII/2 koji se nalaze u procesu rada Srednji vijek

1. Bosna i Hrvatsko-Ugarsko Kraljevstvo u doba anžuvinske vlasti (1300—1387), autor mr Mladen Ančić;

2. Stranci u srednjovjekovnoj Bosni, autor mr Vojka Besarović — Džinić;

Osmanski period

3. Srpska pravoslavna crkva u Bosni i Hercegovini od obnove Pečke patrijaršije (1557. godine) do početka XVII stoljeća, autor dr Boris Nilević;